

Bibliothèque numérique

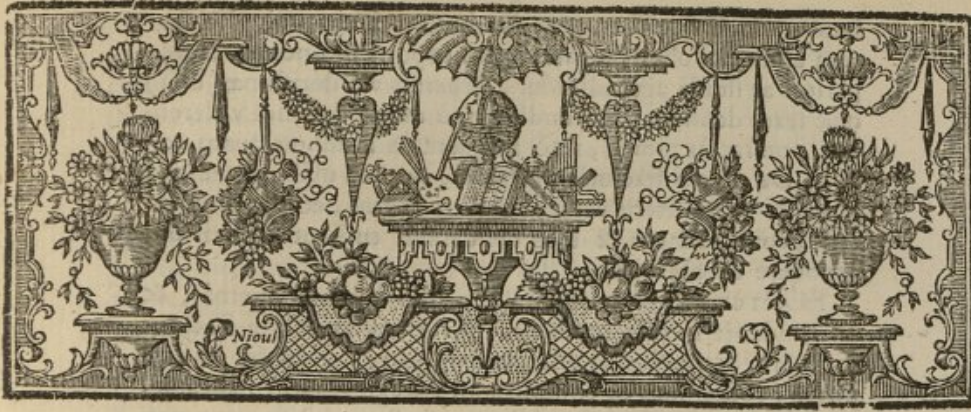
medic @

**Botentuit Langlois, Pierre-Mathurin -
candidat / Botentuit Langlois, Pierre
Jean-Baptiste - président. - De
fracturis**

1772.

***Paris : Typis P. AL. Le Prieur,
Regii Chirurgorum Collegii
Typographi,***

Cote : ms 2344, n°7

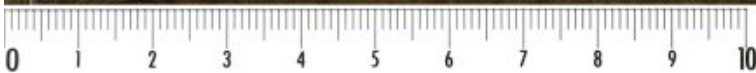
D. O. M.
DE FRACTURIS.
THESES
ANATOMICO-CHIRURGICÆ.

ADMIRABILIS corporis humani compages ita fuit ab immortali Deo comparata, ut, etiamsi nulli externis de causis per vitam imminerent morbi, solo tamen ætatis lapsû, definitum ad tempus licet diutiùs semoti ingrueret lethi dura necessitas. Ea est enim partium corpus constituentium natura, ut solo usu diuturno obliterentur. Fluida sensim auram vitalem amittunt, rigescunt solida, organa debilitantur, indurescunt vasa, sanguis rarior & pauperior diffunditur, actiones languent, vita friget, ac demum ex ipsis vivendi principiis nascitur certa moriendi conditio.

SED rarò admodum, ad momentum illud ineluctabile incolumes pervenimus. Hoc, quodcunque sit, ævum vitæ sæpè sæpiùs, aut infandis doloribus excruciat, aut immaturum re-

A

H

secat undequaque erumpens morborum scæda proluvies. Eorum assultibus obnoxia patet totius corporis œconomia. Solida pariter ac fluida aggrediuntur, & partes vel durissimæ (ossa) quæ textû densiore, profundiore sitû magis deffendi videntur, non rariùs tamen, imò frequentius læduntur quam cætera. De earum fracturis tractaturi, cum de ossibus generalia quædam præmittere vetet angustior pagina, eorum structuram, connexionem & usus desideranti cuilibet pro viribus exponere conabimur.

FRACTURA dicitur solutio continui à causâ externâ, & contundente in osse producta. Diversimodè inter se fracturæ differunt. Si spectes ad essentiam morbi, dividuntur in simplices, compositas & complicatas. Si figuræ ratio habeatur, aliæ sunt transversæ, aliæ obliquæ: fracturam in longum non admittimus, quia nullâ vi ossa hoc modo potius quam transversa aut in fragmenta dirumpi posse concipiuntur. Ex numero ossium fractorum, & extensione fracturæ habebis completam & incompletam. Ratione temporis dividuntur in recentes & antiquas, ratione loci fracturæ, in mediam, superiorem, inferiorem, & circâ juncturas. Dimotione denique ossium multum inter se discrepant; extrema enim ossis fracti aut suum retinent locum, aut crassitie adhuc paucâ inter se contingere possunt, aut demùm ita è sede suâ dimoventur ut aliud super aliud efferatur.

CAUSAS Fracturarum externas omnes esse non injuriâ dixerimus: internæ tantum prædisponunt undè impropriè causæ dicuntur. Ossa quidem scorbuto mollescunt, roduntur carie, medullaris succi inopiâ exsiccantur, lue venereâ, rachitide, cancro ita afficiuntur, ut vel levissimo impulsû, immodò & proprii corporis pondere frangi possint: sed semper determinans & externa causa requiritur: causæ autem illæ sunt ictus, lapsus, motus violenti, & omnia quæ exteriùs corpori impinguntur.

FRACTURARUM signa ex visû, tactû, auditû desumuntur. Oculis cognoscitur membri conformatio prava, brevitatis, curvatura: sed hæc num à naturâ num à læsione oriuntur perpendendum. Digitis deprehenditur ossis inæqualitas, depressio nempe, seu prominentia. Signum autem his certius crepitationem an ad tactum, an ad auditum referam haud scio: ita enim inter se collidi extrema ossium pertractando sentimus, ut digitis, si dicere ausim, audia-

tut crepitatio. Unum tamen videndum ne scilicet hæc collisio cum emphysematis, aut tendinum ægrè in vaginis decurrentium strepitû confundatur. Alia sunt minùs certa signa, dolor, tumor, debilitas partis læsæ, impotentia movendi membri, &c. Sed his omnibus, quippe quæ dubia sint & æquivoca, non confidentiùs inhærendum.

ACCIDENTIA Fracturarum triplicis generis distinguuntur; nempe præexistentia, ut caries, exostosis, ulcus, ac varia quibus aut vitiantur liquores, aut ossa fragiliora evadunt; concomitantia, quæ vel ex ictû nascuntur, ut vulnus, hemorrhagia, contusio, luxatio, ossis comminutio, fragmenta vestium, cuspides armorum, glandes plumbeæ in vulnus aut in ipsam ossis substantiam immissa, vel ex ipso morbo ortum ducunt, ut vesiculæ cutaneæ, erisipelas, subsultus per somnum, insomnia, convulsio, stupor, febris, inflammatio, abcessus, fistulæ, gangræna; subsequencia demùm ut ankylosis, atrophia, deformitas calli, ossis curvatura, decurtatio membri, vel ipsius etiam elongatio.

Ex numero & gravitate accidentium quæ fracturas comitantur, facile dignoscitur quam prudenter & cautè in prognosi enuntiandâ agere debeat Chirurgus. Itaque sive leviores, sive graviores sint fracturæ, ita suas prædictiones instituat ut juxtâ positis partibus, loco ossis fracti, complicationi morbi, ætati, temperamento consulat. Sunt enim regulæ quædam quarum auxilio fretus tutiùs certiùsque judicabit. Fractura v. g. simplex minùs adducit periculi quam composita, hæc minùs quam complicata. Transversa facile curatur, & ubi aut nulla aut parva dimotio, nullâ quoque aut ferè nullâ operatione opus est. Sufficiunt apta deligatio, quies & generales curæ; non item in obliquis, difficile admodùm aliquandò reducuntur, & difficiliùs adhuc in sede suâ continentur. Ubi verò mole gravi percussum os conteritur & comminuitur, tùm gravissimum imminet periculum: cuspides & anguli carnes dilacerant, distendunt nervos, lædunt vasa, & ægro mutilationem aut ipsam mortem minantur. Cum in medio os frangitur, tutior cura, cum prope juncturas, dubia, cum in ipso articulo, ferè desperata videtur: ossa graciliora difficiliùs retinentur; completa fractura incompletâ periculosior: quæ in pedibus occurrunt longè pejores quam quæ in brachiis: recentes feliciùs curantur quam veteres. Si nulla adsit prædisponens causa, si tempera-

A ij

mento forti gaudeat æget, atate floreat juvenili, feliciores sperantur exitus, sin aliter, tristiciores. Hæc sunt præcepta quibus ad iudicium ferendum ducitur Chirurgus.

In eo consistit fracturatum cura ut partes dimotæ in sedem reducantur, deligatione contineantur, debellantur si quæ sint, accidentia, futura præcaveantur. Partes reducantur operatione tripartitâ, nempe extensione, contra-extensione, & conformatione. Extensio & contra-extensio fiunt manibus, laqueis, aut etiam machinamentis. Hoc ultimum medium prorsus rejicimus, summumque Chirurgiæ præceptum ducimus manus semper præstare machinis. Extensiones celebrantur, ut extrema ossis fracti à se invicem distent, & sua parti longitudo & restructio restituantur. Iudicio, conatû, industriâ ita gubernentur, ut sequantur lineam rectam, & neutra alteram superet. Fiant gradatim, & paulatim crescant, ut sic leniter & sine divulsione asperitates & cuspides fracturæ ab anfractibus alterius extremitatis liberentur. Tùm opus Chirurgi partes conformare, repellere fragmenta, si quæ sint, extremitates apprimè coaptare, & id modò pollicibus, modò volâ manus, modò duobus manibus applicatis perficiet. Ubi debito sitû partes approximatæ fuerunt, tum idoneâ fasciatione continendæ sunt. Fasciatio pro variis fracturis varia; sed generaliter dividitur in circularem, & intersectam quæ vulgò *octodecim capitum* dicitur. Prior in simplici, posterior in complicatâ fracturâ usurpatur; tunc adhibeantur medicamenta, splenia, ferulæ, chartæ, &c. Id imprimis videndum ut nec laxior, nec strictior sit deligatio. Postea pars in sitû permanenti collocanda, quæ quidem is esse debet ut molliter & tutò decumbat membrum, nec impediatur liquorum circuitus: post certum tempus nova applicanda fasciatio, cujus temporis spatium indicabunt accidentia & natura morbi. Sunt plurimæ utiquam curæ per totum tempus adhibendæ, ex quibus neglectis multum incommodi nasci posset. Pars, si pilis obtegatur, radenda: medicamine spirituoso, resolutivo, aromatico splenia imbueda. Emplastra prorsus non ut inutilia tantum, sed ut nociva rejiciantur. Fasciæ membri gracilitati amplitudini-ve accommodentur: longius à fracturâ applicentur vires, ne ligaturâ quæ musculos decurtat, eorundem contractilitas augeatur. Si membrum sit inæquale, vacuum repleatur aut pluribus spleniis, aut uno graduato, aut contortis &

reversis fasciæ jactibus. Semper in casibus periculosis præponatur *oñtodecim capitum* deligatio, quo faciliùs cuilibet accidenti consuli possit. Sæpiùs visitetur æger; si laxior deligatio, stringatur, si strictior, laxetur. Generalia aliundè remedia adhibeantur, sanguinis missiones plus minus-ve repetitæ, potus frequens & refrigerans, diæta rigidior vel uberior, &c. Chirurgus hæc; natura cætera præstat. Calli generatio ejus opus, de cujus Mechanismo, multi varia: tantam Litem Componere verat propositi ratio: fracturæ enim non Eloquentiâ & argumentis, sed methodicâ deligatione & remediis curantur.

Has Theses, DEO JUVANTE, & præside M. PETRO JOANNE - BAPTISTA BOTENTUIT LANGLOIS, Artium, & Chirurgiæ Magistro, tueri conabitur PETRUS-MATHURINUS BOTENTUIT LANGLOIS, Parisinus in almâ Universitate Parisiensi, Artium Liberalium Magister, in utroque Jure Licentiatus, nec non in supremâ Senatus curia patronus.

P A R I S I I S.

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS;

Die Sabbati 18^a. Julii à sesquisekundâ post meridiem ad septimam anno R. S. H. 1772.

PRO ACTU PUBLICO

ET

MAGISTERII LAUREA.

Typis P. AL. LE PRIEUR, Regii Chirug. Collegii
Typographi, 1772.

